

51635

SZÍNHÁZI VILÁG

SZERKESZTI: FARAGÓ JENŐ

E sajtótermék szétadását meg-
engedem.

Budapest, 1920. 12. hó 15. n.

Dr. BRASSERÁN JULIAN

kir. ügyész.

488.

MAGYAR SZÍNHÁZ: SILVIO KAPITÁNY.
ANDORFFYIDA: MÁRIA. TARNAY ERNŐ: SILVIO. ÁRA 5 KOR

ANDORFFY IDA: Mária
(„Silvió kapitány" — Magyar Színház)

Labori felvétele

Felfedezések egy darab körül.

Kéremszépen, én mindig nagyon csodálkozom, amikor tehetséges színészekről kiderül, hogy csakugyan tehetségesek. Van ezen némi csodálkozni való, mert nálunk már annyi ügyes színészre ütötték rá a tehetség stemplijét és annyi mesterember szaladgál homlokán a tehetség felragasztott vignettájával, nálunk annyi hamis márka van, hogy csodálkozni lehet azon, amikor egy pár tehetséges ember is érvényesülési lehetőséghez jut.

Ez a csodálkozás a Magyar Színház legutóbbi premiérjén fogott el, ő nem először, mert már volt alkalmam az életben egynéhányszor csodálkozni, mondom, a Magyar Színház legutóbbi premiérjén jutott ez ismét az eszembe, valamint az is, hogy mindenkinek el jön egyszer az ideje, kinek előbb, kinek később, annak baj, akinek elkésve. Itt van például ez a fiatal szerző: Fazekas Imre, aki saját bevallása szerint három nap alatt dialogizálta meg a Silvio kapitány-t és színre került és a kritikusok összenéztek egy-egy jelenet után és intettek egymásnak a szemükkel: ez hatásosan van megcsinálva. Kiderült egy ismeretlen emberről, hogy írni tud és kiderült egy nagyszerű színészünkről, Csontos Gyuláról, hogy a színpadi technikát nagyon sok irónál jobban tudja és itt van például egy fiatal színész: Tarnai Ernő, aki egy jelenetet úgy játszik végig ebben a darabban, hogy az embernek összeszorul a torka, amikor részegen felül

az asztalra, belehajol egy leánynak az arcába és elsirja az életét, a tönkre ment, elzüllött, aljas életét, a párisi mómorait, az arcára kapott korbácsütést, a vérének tikkasztó vágódását és a lihegő rohanást egy leány után, egy leány miatt, aki sohasem lesz az övé. Erről a Tarnai Ernőről, erről a mindig kedves és rokonszenves fiuról is most derült ki, ebben a jelenetben, hogy a nagyon jó színészek közé tartozik és egy fiatal színésznőt, Andorffy Idát is ez a darab szankcionált jó színésznővé, sőt nem is a darab, hanem annak csak egy pillanata, amikor egy sikoltással térdre bukik a férfi előtt és ezt úgy csinálja, ahogyan csak érezni lehet, de megtanulni soha.

Általában észre vettem, hogy színészek az első nagy sikerüket, a fölfedeztetés sikerét mindig egy-egy jelenetnek köszönhetik, függetlenül a darab értékétől, vagy sikerétől, amint-hogy a legtöbb író is egy-egy verse, vagy novellája viszi bele a köztudatba, a drámát, vagy a regényt később írja meg. Egy jelenete van ebben a darabban egy Dolinai Ilona nevű fiatal színésznőnek megdöbbenően őszinte hangokkal és ugyancsak egy jelenetében derül ki Hajnáról, akit pedig már nagyon sokszor láttunk a Magyar Színház színpadán, hogy pompás, stílusos, nemcsak a szavaival, hanem a szívével is játszó színész. És külön meglepetésként hatott a harmadik felvonásnak egy figurája: az ezredes, akinek alakjában Ujj Kálmánt valószínűleg felfedezte a maga részére a közönség. A darab egy gúnyos és sokatmondó szóval végződik. Amikor a haditörvényszék tagjai a magyarok halálos elszántságának láttán elszédülnek a bámulattól, az ezredes egy vállvonogatással csak ennyit mond: magyarok! És ezzel lemegy a függöny. Külön szerencséje a darabnak, hogy ezt a szót egy olyan intelligens színész mondja, mint Ujj Kálmán. Ugy mondja ezt a szót, hogy minden benne van.

Egy darabban egyszerre csak ennyi emberről derült ki, hogy igazán tehetséges. Engedjék meg kéremszépen, hogy csodálkozzam. Hát lehetséges, hogy nálunk tehetséges színészeket is fölfedeznek?

Balassa Emil.

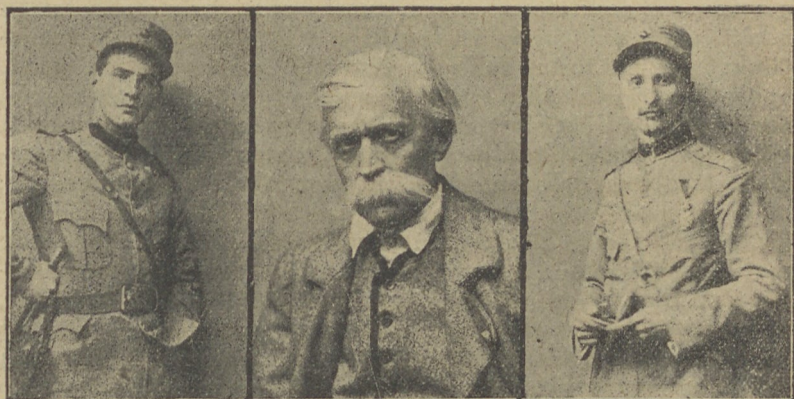

SILVIO KAPITÁNY

A Magyar Színház újdonsága

második darab, amely elszakított, megtiprott, megalázott magyarok jajkiáltását viszi a színpadra. Az első ilyen, amelyet — ha mindenáron skatulyázni kell az irodalmi irányokat, — propaganda darabnak kell nevezni, Herczeg Ferenc „A fekete lovas”-a volt. Izléses volt és nagy előnye, hogy a cselekménye messzebb esett hozzánk, a történelmi távlat már reá rakta a maga patináját, tehát nem volt a darabnak riport-ize, ami az irodalmiság és az artisztikum rovására ment volna. A Magyar Színház új darabja, a „Silvio kapitány” a második ebben a műfajban és ha tisztán irodalmi szempontokon keresztül nézzük a drámát, sokkal nehezebb feladat elé állította szerzőjét, mint „A fekete lovas”, mert itt nem lehet elvonni a darabtól a riportszerűséget, nagyon közel van hozzánk,

TARNAI ERNŐ, RÉTHEY LAJOS, UJJ KÁLMÁN
Magyar Színház: Silvio kapitány.

(Labori felvétele)

VÁGÓ BÉLA, Z. MOLNÁR LÁSZLÓ, KÖRMENDY JÁNOS

Magyar Színház: *Silvió kapitány*.

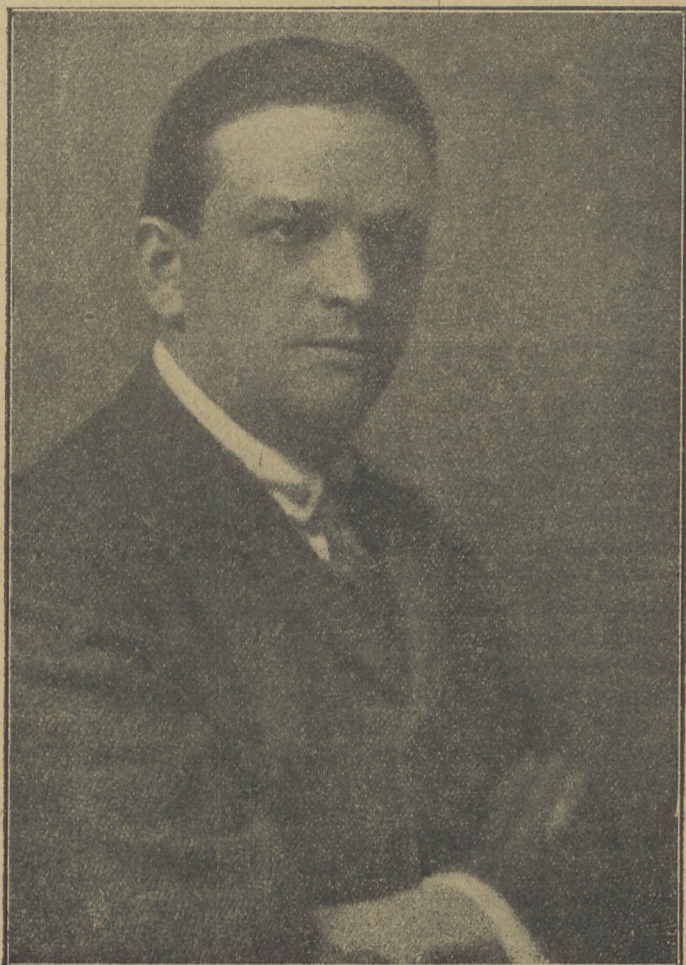
(Labori felvétele)

ez nem is a tegnapnak, hanem a mának a drámája, nem is drámája, hanem egy pillanattfelvétele, színfoltja szegény, meg-típrott, szomorú életünknek, mi is benne vagyunk ebben a drámában, tehát nem tudjuk kívülről nézni, a szerző is benne van, a színész is benne van és ha irodalmi mérlegről van szó, akkor mindezt le kell vonni, marad-e a levonás után, a közelfekvőségben rejlő természetes és őszinte hatások levonása után valami, ami két év múlva is értékes és megbecsülendő lesz.

Egy fiatal, új szerzőről van szó, Fazekas Imréről és Csontos Gyuláról, akiknek közös munkájuk a „Silvió kapitány”, első színpadi munkájuk, amelyről őszintén meg lehet állapítani, hogy a közelfekvőségben, — mondjuk: az aktualításban — rejlő hatáson túl is az irodalom ruháját viseli magán. Nem az irodalom drága, finom csipkeruháját, nem is selyemruháját, de mégis tiszta, becsületes és igazi ruhát, amelybe felöltöztették mindazt, ami eddig ujsághireken keresztül csikorgatta össze a fogainkat és szorította ökölbe a kezeinket. Szegény fölégetett, letaposott, megalázott, kifosztott székely falvak könnyfakasztó, rettenetes tragédiája sivit ujsághireken keresztül mindennap a szívünkig és erről adtak megdermesztő, igaz színfoltot a szerzők, tehát a színpadi technikán túl nem lehetett más feladatuk, mint a véres valóságot a lehetőség szerint felöltöztetni a költőiesség ruhájába. Ez sikerült. Gyönyörű, hatásos mondatok kergetik szemünkbe a könnyet, dialógusok amelyekben pattanásig feszülnek a lappangó érzések, jelenetek, amelyekben igaz, élő emberek síró, szenvedő, vérző szíve mutatkozik meg és hatásos felvonásvégek, nemcsak hangulatkicsikarással, hanem a hatáskeltés nemesebb, előkelőbb eszközeivel is. Hogy a darab tónusa általában nem diszkrét, hanem hangosan jajgató, ez adva van a darab témájában és miliójében, ezt elkerülni nem lehet, már a hangos színpadi hatás érdekében sem.

A Magyar Színház előadása valóban tökéletes és művészi. Csak neveket tudunk itt egymás mellé sorakoztatni, *Törzs Jenő, Tarnai Ernő, Andorffy Ida, Simon Marcsa, Vágó Béla, Ujj Kálmán, Hajnal György, Dolinai Ilona, Z. Molnár László, Vándory, Réthey, Gere, Körmendy* neveit, — akiknek egy-némelyikéről lapunk vezető cikkében mondjuk el véleményünket — s akiket *Vajda László* stílusos rendezése egyesített tökéletes előadásá.

Balassa Emil.

FAZEKAS IMRE, a „Siklóú kapitány” társszerzője

(*Labori jetoétele*).

Sirnak a nézőtéren...

ülönös, régen nem tapasztalt jelenséget láttam a „Silvio kapitány” bemutatóján: sirtak a nézőtéren. Hiszen nem új ez a jelenség, nem a Magyar Színházban láttunk először fehér zsebkendőket megvillogni az elsötétült nézőtéren, de sohasem hallottunk olyan őszinte zokogást. sohasem láttunk olyan igaz, meleg könnyeket színészkomédiázás nyomán előtörni, mint itt. Sirtak a fiatal nők, az asszonyok, a katonák, a meglett emberek; a legkülömb gyémántgomb csillant meg a vakító fehérségű ingmelleken: az emberi könny.

RASKÓ GÉZA
(Magyar Színház)

„Silvio kapitány”

UJJ KÁLMÁN
(Labori felvétele)

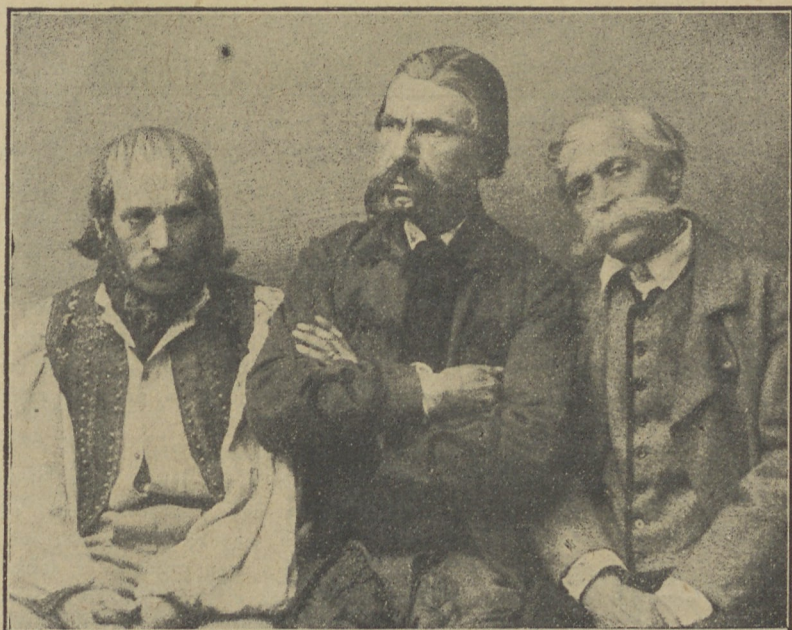
Láttam már sirni embereket a színházban. Emlékszem, egyszer régen én is sirtam, azt hiszem a Molnár és gyermekénél. Talán kevesen vannak olyanok, akik még nem hullattak könnyeket, egy-egy megrázó tragédia láttán, de azok más könnyek voltak. Azokat a könnyeket sietve tüntettük el ábrázatunkról, amint kigyulladt a nagy csillár; talán szégyeltük magunkat, hogy holmi társadalmi komédia az életben lehetetlen, vagy lehető helyzetein elpityeredtünk. Rösteltük, hogy a tékozló fiú, vagy a házasságtörő asszony tragédiáján elvesztgeltük emberi életünk nagyszerű ajándékát: a könnyeket. Az élet hosszú és kacagni mindig lehet, de a könny ki van adagolva, abból csak egy bizonyos mennyiséget lehet elfogyasztani, mert hamar elfogy és nem tudunk sirni. Takarékoskodni kell a könnyel, szükség lehet rá egy őszi estén, vagy egy átdorbézolt téli éjszaka után, Nem szabad elpazarolni, nem lehet idegen komédiákra elfecsérelni. És mégis, ha másszor, valamelyik drámánál

VÁGÓ BÉLA és SIMON MARCSA.
Magyar Színház: „Sívó kapitány”.

SIMON MARCSA.
(Labi felvétele)

Z. MOLNÁR, KÖRMENDY, RÉTHEY
Magyarok a román haditörvényszék előtt.

(Labi felvétele)

ANDORFFY IDA és SIMON MARCSA.
Magyar Színház: „Silvió kapitány”. (Labori felvétele)

elperegtek az emberi gyöngyök. mindenki sietett eltüntetni a könnyek öregítő nyomát, a nők idegesen kapkodtak az apró puderes-pamacs után és amikor ismét világos lett már újra szépen, előkelő halványsággal látcsővezték a nézőteret. A Silvio kapitány bemutatóján nem így volt ez. Az emberek elfelejtették a könnyeket letörölni, vagy nem is akarták, nem tudom. Nem is kutattam csak láttam a kisírt, kipirult, lehangolt arcokat, láttam a könnyek barázdáját az orcákon, amit senki sem sietett eltüntetni, amit senki sem restelt, hogy a nagy csillár fényében egy küssé elmosodott a premier estére kikészített arcok finom teintje. Könnyek...

Mindenki büszkén viselte a szenvedés e golgothás jelét.

A földszinten, egy zsölyében ült egy kapitány. A mellén nagy kitüntetések, vaskorona, érdemkereszt, borították és úgy zokogott, mint egy gyermek. A második felvonás után ott ült, szinte magába roskadtan, megtépetten, vörösre kisírt szemekkel és az attiláján a aransujtásnál is jobban csillogott egy odatévedt könnycsep. Tapcsolni is elfelejtett... A „Silvió kapitány” szerzői a siró nézőtérre lehetnek a legbüszkébbek. Az a könnycsepp a kék attilán felért minden dicsérő kritikával.

László Aladár.

egnap kirándultam Alagra. A jó öreg békeidőkben egész nyáron, — sőt némelykor még télen is, — mást sem csináltak a kuplások, mint az alagi sportsmann keserveit énekelték meg. Ebből éltek szegénykéik. A régi kupléírók ma már öreg hadimilliomosok, pedig most csak igazán megénekelni való az alagi kirándulás.

A nyugotinál orronrugtak, hasbalöktek, megpofoztak, két zápfogamat kiütötték, a füleimet kiszakították. az oldalbordámat összetörték, sőt az egyik oldalbordámat egy ügyes zsebtolvaj ki is lopta és most azon kesergék, hogy miből fog az istenke nekem feleséget csinálni.

— Na gondoltam — jól kezdődik ez a kis alagi kirándulás. Aztán vigasztaltam magamat. Sebjaj, a lovacsákak majd behozzák és én vehetek magamnak valami kis pisze, szőke oldalbordácskát.

Rövid utazás és kint voltam Alagon. A tribün zsongott, morajlott, tavaszi kosztümöket láttam, fantasztikusan rövid szoknyákat. sőt... csak térd-en felüli harisnyákat és egy néhány kedvesen kipingált nőt, mint amilyeneket Kernstock sem tud festeni. Ott voltak az összes kis és nagy nők, de inkább több kicsi, mint nagy.

A látszóvimmel gusztlantam a tribünt és egyszerre csak *Lábass Jucit* és *Rátkai Marcit* fedeztem fel valahol a tribün legtetején.

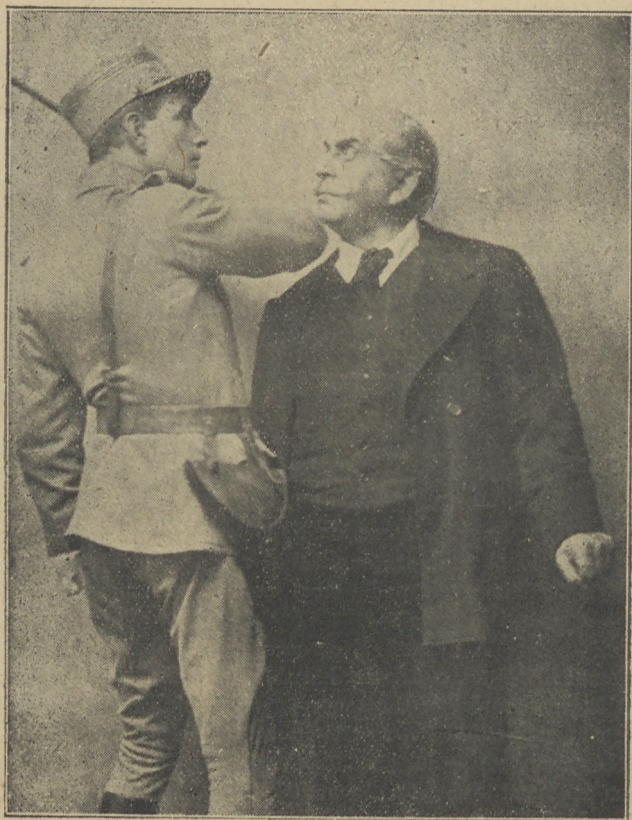
— Ez már csinos dolog — gondoltam — itt van a Jucika, ő nagy szakértő lehet, talán kapok tőle valami jó tippet.

A tudómet kiszuszogtam, amíg felmásztam Rátkaiékhoz. Nem sok hasznom volt belőle. *Lábass Juci* határozottan jobb primadonna, mint lőszakértő. Csak olyan lóra tesz, amelyik szép színekben fut. Hiába, ilyenek a nők. Itt is a ruha a fontos. Mialatt én izzadva számoltam a kilókat, levontam az engedményt, hozzá adtam a ló mamájának életkorát, levontam a telivér papájának pata nagyságát, — addig *Lábass Juci* lakonikusan jelentette ki:

— Az a kék, fehér pettyes nyer!

A legszomorubb, hogy tényleg az nyert, pedig én a nagyszerű számítási módszerem után egy *Szerencse* nevű virslitölteléket játszottam, ami pont utolsó lett. Ilyen az én szerencsém.

Amint ott álldogáltam a tribünön, megláttam lent sétálni a szép *Péchy*

TARNAI ERNŐ és VÁGÓ BÉLA

Magyar Színház: *Silvió kapitány*

(Labori felvétele)

Erzsit. Rohantam rögtön utána. Ő csak tud valami „jót”, hiszen ő a lóversenyen is benfentes. Milyen hercig zsoké volt a „Lili bárónő”-ben. Hát tényleg úgy jár-kel, mint egy istállótulajdonos. Van egy ágyunak is beillő látcsöve. Péchy Erzszi gukkerje a legnagyobb az egész versenytléren. Nagyobb, mint az öreg Batthyány grófé és Liptay báróé együttvéve.

Péchy Erzszi ugylátszik szereti a ficsurokat, mert „Ficsur”-t játszott a egyik futamban. Szegény Ficsur nagyon udvariatlan volt a primadonnával szemben, mert bizony a célkarika előtt elajándékozta a versenyt. Engem ez nem érdekelt. Én *Atta Troll*-t játszottam, mert nagyon szeretem Heinét, de ezuttal Heine is vízben hagyott. *Titkos Ica* is *Atta Troll*-t játszott. Ő nem Heine miatt, hanem a fordító *Karinthy* tiszteletére. Ő is leégett.

A kifizető kasszánál *Simai* Pistával találkoztam, aki nagyobbyszerű pénzeket szippantott fel egy sikerült tipp után. Ő különben olyan szenvedélyes játékos, hogy már reggel ki jön Alagra. Azt mondja: „a levegő kedvéért”. Vannak akik elhiszik!...

A mázsálónál *Ilosvay* Rózsival találkoztam. Neki sem volt okos tippje. Kizárólag 13-as számú lovat játszik. Persze mindig leég.

Ellenben nem láttam kint a régi híres sportmanneket: *Gyafit*, *Tutyut*, *Sándor bá't*, az utóbbit a fia képviselte, de kevés sikerrel. A fekete pápa-

DOLINAY ILONA

Magyar színház: „Silvió kapitány”

(Labori felvétele)

szemes Batthyány gróf csak akkor kezdi meg a versenyt állítólag, ha a Bródygyerek már ott van. Ezt nem én mondom, ezt a rossz nyelvek beszélnek.

Nagy Magda is kint volt és úgy csinált, mintha nyerne, mert ő csak „tuti” dolgokra megy.

Az utolsó futamban végre volt öröm a színházi emberek között. Futott a „Matuska”. A Szomorj Matuskája. Mindnyájan azt játszottuk, bizva Szomorj és Matuska sikerében. Nem volt szerencsénk. A lóversenyen is vannak félsikerek, ép úgy, mint a színházban. Matuska csak holtversenyt nyert. Kapunk százra százhuszat és káromkodtunk.

Igy ért véget az alagi kirándulás és én örök hálával tartozom az én becsületes zsebtolvajomnak, aki egy észrevétlen pillanatban vissza csusztatta az oldalbordámat, de ellenszolgáltatásul kihuzta a pénztárcámat, amiben, — hála Alagnak — csak egy fehér huszonötkoronás csücsült...

(l. a.)

ákosszentmihályon, a Sándor-utca 48. szám alatt van a Petráss-villa. Itt lakik a Petráss Sári családja. Két napja ritka kedves vendége van a Petráss-villának: itthon van a Sári.

Régen volt Pesten, de hazajött most, amikor mindenki kivándorlási-szándékokkal foglalkozik. Mindenesetre gyönyörű vonás és sokan példát vehetnének róla.

Kimentem hozzá, hogy beszélgessek ismét, a most már Mrs. F. A. Sommerhoff-al, akiről örömmel állapíthatom meg, hogy a régi kedves. szép Petráss Sári maradt.

Az édesanyja, a kedves Petráss-mama fogadott, aki végtelenül boldog, hogy a két leányát, — Sárít és Irént, — viszontláthatja itthon. Nem győz eleget mesélni Sáriról. Hogy megerősödött. Mennyit sportol. Milyen tipikus angol lady lett belőle. Csak a fellépésről, a pesti fellépésről nem akar semmit se tudni. Nem nyilatkozik a Petráss mama és biztat, hogy a Sárítól kérdezzem meg ezeket a dolgokat.

Nemsokára feltáruul az ajtó és belép a művésznő.

Szebb, mint valaha. Megerősödött, megbarnult. Kedves, rózsaszínű-selyem otthonka van rajta; a lábán fehér harisnya és fincm, piros félcipő. A fején herceg, gyöngydiszítésű kalapnak is beillő, fejkötőt visel és valami különösen finom parfüm árad a ruhájából. Miután az üdvözlésen tustünk, a kérdések özönével halmoztam el. Azt sem tudta szegényke, hogy mire válaszoljon először. Két napja van Pesten és kedden beköltözik a Bristolba, mert nem tud színházbajárni Rákosszentmihályról.

— Annyi új primadonna van, — mondja — azokat mind meg szeretném nézni. Nagyon kíváncsi vagyok a pesti színházakra. Mindent meg szeretnék nézni, ami nem lesz könnyű dolog, hiszen

PETRÁSS SÁRI a „Cigányszeretem” newyorki előadásán.

(Amerikai felvétel)

csak tizennégy napig maradok most itthon. Majd ősszel... Akkor lecsalom a férjemet is Budapestre.

Mialatt beszélgettünk belépked a szobába Petráss Sári drótszörű foxija. Hiába minden hizelgés, nem akar rólam tudomást venni és különben is csak angolul ért, ami egy kissé megnehezítette köztem és ő drótszörűsége között a társadalmi érintkezés lehetőségét. Abszolúte nem akart velem foglalkozni. Abba hagytam a hiábavaló kísérletezést és a művésznőre figyeltem újra. Ő pedig mosolyogva beszélt:

— A Balaton expresszen jöttem és örömmel láttam, hogy milyen nagyszerűen van megművelve Magyarországon minden talpalatnyi föld. Ezt sehol külföldön nem láttam, még Franciaországban sem...

Egy kicsit politizálunk. Nagyszerűen van mindenről informálva és látom, érzem minden kimondott szaván, hogy mennyire magyar maradt minden ízében. Nagyon helyes nézőpontból szemléli a dolgokat és meglepődöm Petráss Sári nemzetgazdasági fejtegetésein. Ez már Amerika hatása.

Kint volt a Nemzeti Hadsereg eskütételén, ahol egy nagyon érdekes eset történt vele.

— Megnéztem az eskütételt — mondja és, amikor már jötünk el a Vérmezőről, egyszerre csak megállt előttem egy autó, rajta a három büszke belű: U. S. A. Az autóban egy amerikai ezredes ült, akinek az eskütétel és a nagyszerű látvány hatása alatt felkiálltottam: „Jelentse ön, amit most látott, Washingtonba!” Az amerikai tiszt meglepődött az angol szó hallatára és oda-köszönve nekem, így felelt: „Még ma megteszem.” Istenem, ha használni tudnék Magyarországnak. Igaz most hirtelen eszembe jut, ha már ennél a témánál tartunk említse meg, — feltétlenül írja meg, — hogy Széchenyi grófné Vanderbilt Gladys oly gyönyörűen viselkedik Amerikában, mintha itt született volna a Duna-Tisza között. Minden Magyarországot segítő akció tőle indul ki és mi magyarok nagyon hálásak lehetünk iránta.

Meglehetősen nehezen térünk át a politikáról a színházra.

— A magyar műszeknek nagyon jó híruk van Amerikában. A kedves Jacobi Viktor szerzett sok-sok dicsőséget Magyarországnak. Jacobi és Fritz Kreysler operettjének, az „Almavirág”-nak, még new-yorki arányokhoz mérten is óriási sikere van. De a sok dicsőség sem kábitotta el Jacobit, nagyon vágyódik haza Magyarországra. Pedig csábítják, csalogatják mindennel, felajánlották neki az amerikai állampolgárságot, de ő hű marad minden babéros. tapsorkános new-yorki színpadon keresztül a hazájához. Hiába, huzza az embert haza valami... Valami különös megmagyarázhatatlan érzés... Egyszer csak észreveszi az ember, hogy nem izlik az étel, nem tud aludni és akkor jönni kell. Most már én sem birtam...

Cigarettával kínálta meg. Nem „viznyomásos” és nem „dritteszorte”. Svájból hozta, valódi egyiptomi cigaretta. Egészen elkábultam tőle.

TARNAY ERNŐ és VÁGÓ BÉLA.

Magyar Színház: „Silvió kapitány”.

(Labori felvétele)

— Bizony — folytatja — a magyar művészeket szeretik odakünn. Egy kedves, magyar leány, — azt hiszem a Magyar Színház tagja volt mielőtt kiment, — Hajós Mici, most nagyon felkapott star New-Yorkban. Szédületes sikerei vannak. Pogány Vili, a festő is gyönyörű eredményeket ért el. Az operaház diszleteit is ő készíti és egész különös, tulzott magyar stílusával közfeltűnést kelt. Multkor egy orosz opera diszleteit tervezte és a színpad tele volt kedves magyar motívumokkal. Tulipános ládák és én neken nagyon jól esett, amikor ezeket áttam. A new-yorki színházakra kíváncsi? Semmi különösét nem mondhatok róluk. Nem magyar gyomornak valók. New-Yorkban játszottam vagy kétszázszor a „Tavaszkisasszonyt”. De nem bírtam hetenként kétszer a délutáni előadást. Rettenetes robot volt ez. Az amerikai közönségnek csak könnyű szórakozás kell. Minden nap megtöltik a színházat, de tovább semmi. Szeretik a könnyű, az emésztést elősegítő darabokat. A drámát nem kedvelik, legalább a többség

— Halló!... Halló, központ!... No de kérem, kedves nagysád!...

Rövid másfélórai várakozás és már meg is kapom Rátkai-ékat. A Lábass Juci kedves hangja cseng a telefonban:

— Halló, ki beszél?

— Itt a *Színházi Világ*.

— Mit akar?

— Mi ujság maguknál?

— Baj van!... Nagy baj van, kérem.

— Csak nem beteg?

— Én nem; de a Marci. Megkapta a divatos betegséget: Amerikába akar menni mindenáron.

— Mikor?

— A nyáron. Julius elején elutazik és november elején visszajön. Széjjel akar nézni egy kicsit Amerikában.

— És maga elengedi?

— Hát vissza lehet tartani valakit, aki menni akar? És aztán, csak hadd menjen. Hadd lásson világot; hadd tanuljon...

— És maga, művésznő?

— Én itthon maradok és játszom. Alkalmasint az egész nyáron át.

— Mit?

— A Pannit a Cigánygrófnőben.

— Szereti?

— Hogy szeretem-e?... Imádom!... Istenke mindig csak ilyen szerepet adjon nekem. Jobb nem is kell!...

És a központ minden átmenet nélkül széjjelkapcsol bennünket...

— Halló!... Halló, központ!... Na végre!...

És már hallatszik is a *Palásthy Irén* hangja:

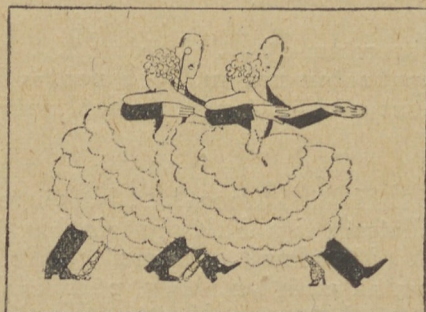
— Ki az?... Mit akar?... Interju?... Miről?

— Olvastam az ujságban, hogy péntektől kezdve maga játsza az „Ezüst sirály”-ban a Maritta szerepét.

- Ez igaz.
- Nem fél?.. Nincs lámpaláza?.. Hiszen még sohasem játszott ilyen nagy szerepet.
- Nem félek és nincs lámpalázam és külömben is eredetileg már nekem kellett volna játszanom ezt a szerepet. Rám is volt osztva; de aztán mégis csak kimaradtam az „Ezüst sirály“-ból.
- Örül a szerepnek?
- Én minden szerepnek örülök. Mert nagyon szeretem a színpadot. Ezt a szerepet mégis különösen szeretem; mert már régen vágytam arra, hogy a *Sziklai Jóska* a partnerem legyen.
- Hát ő tovább is játszik az „Ezüst sirály“-ban?
- Igen, valamennyien játszanak ezután is; a *Kosáry*, a *Király*, a *Sziklai*, a *Csatay*, a *Sik*, a *Pázmán*... csak a *Kerényi Gabi* utazik a birtokára, Erdélybe. . .
- És a központ minden átmenet nélkül széjjelkapcsolt bennünket!

- Halló!.. Halló, központ!.. Tyűh, de nehezen megy!.. De végre mégis csak jelentkezik a *Pajor szanatorium*:
- Mi tetszik, kérem?
- A *Góth Sándor* állapota iránt érdeklődünk.
- A művész sokkal jobban van. Már nem lázas és nem nyugtalan. Van étvágya és jó a közérzése. Ujságot és könyveket olvas. A teljes fölépülés útján van. . .
- Na, hál' istennek.
- Igen, minden veszedelem elmúlt, pedig erősen aggódtunk *Góth Sándor* miatt. Most már ő maga kérte meg a feleségét, aki heteken át egy pillanatra nem mozdult el a betegágya mellől, hogy vállalja el és játsza el a *Taifunbeli* régi szerepét. . .
- Hja, igen, *Góthné* szombaton fellép.
- Maga *Góth Sándor* kívánta!..
- És a központ minden átmenet nélkül széjjelkapcsolt bennünket.

1.

Szelid kérelem a hazatért Petrászshoz.

*Kedves Petrász Sári,
Egy kérésünk volna, — tán nem hiába:
Be jó is volna, ha itt maradna
S helyette például
A Galetta menne Angliába.*

2.

Óda a művésznő lábáról.

*Be szép is a művésznő lába,
Mondják ezt róla általába,
A művésznő is tudja, mit jelent ez,
S oly büszke erre,
Hogy a lába nélkül egy lépést sem tesz.*

3.

Kicsit értelmetlennek látszik, pedig dehogy.

*A csillagos égre sóhajtom,
A nyári szezont már úgy óhajtom,
Mikor a bundámmal a moly kikezd
Egy viszonyt,
Budán a nyári primadonnával viszont
Az Üdvöskét játszák.*

(— lassa.)

Egy fiatal szubrettről délelőtt a próbán.

egint muszáj írni erről a tehetséges fiatal leányról, akiről, két évvel ezelőtt az egyik napilapban azt írtam, hogy *Palásthy Irén*nek hívják, tessék ezt a nevet megjegyezni, mert nemsokára olyan jó márkája lesz, hogy az már nem is márka, hanem louis d'or. Amit akkor írtam, az kezd azóta igaz lenni, akkor azt a bizonyos „ide kukkants-oda kukkants“-nótát énekelte a Médiben és azóta a Kukkants kisasszony már egy pár szerepet eljátszott, a Szászorszép ben végre elérkezett oda is, hogy a nevét mindenki megtanulta és most muszáj megint különös örömmel írni erről a fiatal leányról, mert benn voltam egy próbán a Városi Színházban, ahol „Az ezüst sirály“-t újból próbálják a kis *Palásthy Irén* miatt, aki pénteken lép fel először a darab szubrettszerepében és csak ültem a próbán és néztem ezt a táncoló leányt és nagyon, nagyon örültem, hogy újra fölfedeztek valakit ebben a városban, ahol már olyan sok a tehetséges — az úgynevezett tehetséges — ember, hogy nagyon nehéz közöttük valakinek fiatalon beszaladni az első sorba. Ez a szerep, amelyet *Palásthy Irén* most minden este Az ezüst sirály-ban fog játszani, nem valami óriási szerep, de mégis van akkora, hogy nagyon is befolyásolhatja egy darab sikerét, vagy ennek az ellenkezőjét. Az ezüst sirály már diadalmasan túl ment azon a státiumon, ahol sikeréről, vagy sikertelenségről beszélni lehet, de mégis meg kell állapítani, hogy ez a fiatal leány a maga szerepében egy új és friss szint hoz ebbe a színektől pompázó darabba, beleviszi a maga kedves, üde és finom egyéniségét, mint külön megbámulni való jelenséget és amikor a táncoló kis lábain belül a színpadra, mintha behozná egy kis parfümös levegőjét a francia pásztorjátékoknak, amelyekben csodálatosan finom kisasszonyok pírutteztek a roi du soleil előtt. A hangjában egy kis csengetyű csilingel és egész alakja bámulatos graciozitással mozog a tánc ütemére, ezt nem lehetett megtanulni, ezt tudni kellett. Nagyon jó volt felfedezni ezt a szubrett tehetséget, akinek — hozzáértők szerint — olyan hanganyaga van, hogy talán egyszer nem is kell majd táncolnia és akkor is nagyszerű operettszínésznő lesz.

Egy délelőtti próba impressziói ezek jó olvasóm, mire ez az újság megjelenik, addigra már meg volt a péntek esti — bizonyára sikeres — debut is, hidd el jó olvasóm, nem kritikát akartam írni, csak bementem délelőtt egy színház nézőterére, elnézegettem ezt a tehetséges, fiatal leányt és közben ez mind úgy eszembe jutott.

HOGY

TETSZIK?

Vélemények
a Színházi Világról

Árom hónappal ezelőtt csendesen elindultunk, szívünkben egy ki nem mondott ragyogó álmossal: olyan színházi ujságot írni a közönségnek, amely nemcsak kiegészítője a pesti színházaknak, hanem önmagában is komoly, tartalmas és irodalmi magasságon álló ujság legyen. A színházak forró levegőjében eltöltött sok-sok esztendőnk, a színpadi szerzőnek, a színházi kritikusnak, a színházi riporternek sok-sok esztendeje váltotta ki belőlünk ezt a ragyogó álmot: megírni ezt a színházi ujságot, amely nemcsak érdekes, szórakoztató és mulatságos, hanem tartalmas és komoly is legyen és az igaz, megértő kritika szemüvegén át nézzen a pesti színházak színpadára és a színpadok kulisszái mögé.

Három hónapnak szinte példátlan ujságírói sikere, — amit a *Színházi Világ* hetenként emelkedő példányszámai igazolnak — adta nekünk azt a bátorságot, hogy a legilletékesebbeket, színházigazgatókat, színészeket és színésznőket megkérdezzünk, mi a véleményük a *Színházi Világról*, vajjon beváltottuk-e azokat a reményeket, amelyeket hozzánk fűzték és a célokat, amelyeket magunk elé tűztünk. A kérdés az volt: mi a véleménye a *Színházi Világ-ról*? A válaszokat itt közöljük:

Beöthy László:

Gratulálok Faragó Jenőnek a *Színházi Világhoz* és a *Színházi Világnak* Faragó Jenőhöz.

Faludi Jenő:

Nagyon szép és csak gratulálni tudok az eddigi sikerhez.

Faludi Sándor:

Ugy kiállítás, mint a szellemi részét bírálva igazán csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatom a „*Színházi Világ*”-ról.

Lázár Ödön:

Nagyon tetszik.

Bárdos Artur:

Ami a színházak közt a Belvárosi Színház, az az újságok közt a Színházi Világ.

Sebestyén Géza:

Meglepően szép. Szeretném Temesvárott is látni.

Roboz Imre, a „Projectograph“ vezérigazgatója:

Nagyon szép és nagyon tartalmas újság a Színházi Világ.

HETTYEY ARANKA.

„A sasfiók“

(Magyar Színház)

Stoll Károly :

Nagyszerű !

Marthon Sándor dr. :

Mindig az volt a tervem, hogy alapítok egy jó, finom színházi ujságot.
A „Színházi Világ“ megelőzött.

Gombaszögi Frida :

Nívós lap, szép ujság.

*HETTYEY ARANKA: A Sasfiók
(Magyar Színház)*

Hegedüs Gyula :

Nívós, előkelő, finom ujság a „Szinházi Világ“. Engem tulságosan megdicsért; de ezen a hibáján felül mindenképen tetszik nekem a „Szinházi Világ“.

Fedák Sári :

Szép ujság, jó ujság, kedves ujság a Szinházi Világ.

Varsányi Irén :

Meglepően szép és meglepően jó ez az ujság. Nekem nagyon tetszik; de mindenki dicséri és — úgy látom, — mindenki meg is veszi.

Csontos Gyula :

Én alapjában nem szeretem a színházi lapokat; de a „Szinházi Világ“-ot szeretem. Megszerettem komoly és mégis kedves hangjáért; megszerettem szép és izléses kiállításáért. Ez az a színházi ujság, amelynek csak örvendhetnek a színészek; ez az a színházi ujság, amelyben nem a felismerhetetlenségig eltorzítva jelenik meg az arcképünk; amely szép és jó, tartalmas és finom; amelyre — előfizetek.

Lábass Juci :

Eddig még csak kétszer jelentem meg a címlapon... Mért dicséri mégis mindenki a „Szinházi Világ“-ot?

Buttykay Ákos :

El vagyok ragadtatva.

Kosáry Emmi :

El vagyok ragadtatva.

Rátkai Márton :

Szeretem a Szinházi Világot és — úgy látom, — a Szinházi Világ is szeret engem. Kvittek vagyunk.

Kerényi Gabi :

Én nem tudom elmondani, hogy mennyire tetszik nekem a „Szinházi Világ“. Rendkívül tetszik. Sőt: még annál is jobban.

Simonyi Mária :

El vagyok ragadtatva a Szinházi Világtól.

Makai Margit :

Nem kritizálok, de szorgalmasan olvasom a lapot.

Földes Imre :

El vagyok ragadtatva a Szinházi Világtól.

Gombaszögi Ella :

Nagyon kedves ujság a „Szinházi Világ“ és én igazán szeretem.

Z. Molnár László :

Csak jót mondhatok a „Szinházi Világ“-ról. Komoly, kedves lap.

Magaziner Erzsébet :

Nagyon szeretem a Szinházi Világot! Szeret engem a Szinházi Világ?

Vágó Béla :

Elsőrangú!

Andorffy Ida:

Sokkal jobban érdekel az, hogy mi a Színházi Világ véleménye én rólam. Ha annak is olyan jó véleménye van rólam, mint nekem a lapról, akkor nagyon meg lehetek elégedve.

Tarnay Ernő:

A publikumnak, a színészeknek, a színházaknak egyaránt nagy nyereség a Színházi Világ.

Simon Marcsa:

Hogy tetszik? .. Nagyon. Multkor Csontos mondott erről a lapról nagyon jó véleményt. Már jobbat igazán nem mondhatok.

M. MAKAY MARGIT: Bella „Cifra nyomoruság”
(Vigszínház)

(Labori felvetele)

Palásthy Irén :

Kedvencem a Színházi Világ.

Nádor Jenő :

Kérem, azt fogják hinni, hogy hizelgek : én nagyon, nagyon szeretem és becsülöm a Színházi Világot.

Molnár Aranka :

Kitűnő ujság a „Színházi Világ“.

Balassa Jenő :

Nagyon jó. Nagyon finom. Nagyon okos ujság a Színházi Világ.

Sziklai Jenő :

Eddig a Van Houten volt a legjobb ... Most — a Színházi Világ.

Kertész Dezső :

Én nekem nagyon tetszik a „Színházi Világ“ és úgy tudom hogy mindenkinek tetszik.

Ráskai Ferencz :

Gratulálok a mostani számhoz ; még az eddigieknél is érdekesebb. Ki a beszorkánymester itt ? Faragó Jenő, vagy a nyomda ; hogy nem lehet eldönteni külső kiállításban vagy belső tartalomban értékeesebb-e a Színházi Világ.

Bayer Gizi :

A komolysága miatt szeretem a Színházi Világot. Ez az az ujság, amelyben mindenki megtalálja a maga olvasnivalóját, akármelyik társadalmi osztályhoz tartozik is.

Petheő Attila :

Egy lapot, amely ilyen rövid idő alatt ilyen fényes karriért csinált, — muszáj szeretni. Az csak értékes lehet.

Matány Antal :

Azért szeretem — mert nem csak a közönség lapja — hanem a színészeké is és nem csak a színészeké hanem közönségé is.

Harsányi Rezső :

Azért szeretem a Színházi Világot mert sokoldalú, szép ; — a tonusa finom, — és a kiállítása a békeidőkre emlékeztet.

Bánóczy Dezső dr. :

Nagyon szeretem a Színházi Világot. Mindig találok benne valamit, ami érdekkel, leköt.

Bánóczy Dezsőné :

Kedvencem ez a kedves, szép ujság. Nagyon szeretem.

És ime most egy szakértő vélemény. Löwy Salamon, a Grafikai és Rokoniparosok Főnökegyesületének titkára kérdéseinkre a következőket válaszolja :

Azt kérdi Szerkesztő ur, hogy mi a véleményem a „Színházi Világ“ műszaki kiállításáról.

Könnyű a válasz, hiszen valósággal felüdül az ember, ha a mai papírséges és pótanyagos világban, a csomagoló vagy

még rosszabb papirosra nyomtatott lapjaink között, olyan mű-
izléssel, szakértelemmel és gondossággal készült nyomda-terméket
kap a kezébe, mint a „Szinházi Világ”.

Persze, hogy tetszik az ilyen lap, amely kitűnő illusztrá-
ciókkal, művészi fejlécekkel és karrikaturákkal teszi hétről-hétre
változatossá élvezetes szövegét, s amelynél a szerkesztő, író,
nyomdász és rajzoló egyetértően igyekszik a legjobbat nyújtani,
egymás munkáját összhangzásba hozva az olvasó-közönség
művészi igényeit kielégíteni. Ez eddig sikerült.

Ha továbbra is a művészi szempont, a jóízű lesz a lap
kiállításánál az irányadó elv, ha a példányszám emelkedésével
sem feledkezik meg a kiadó arról, hogy a lapnak kifogástalan

LENDVAY LOLA: Edith (Vigszinház: „Cifra nyomorúság”)

(Labori felvétele)

külsővel, ugyanolyan szép és jó papiroson — ha még oly drága is — kell megjelennie, úgy bizonyos, hogy mindenki örömmel fogja azt forgatni nemcsak mint jó olvasmányt, hanem mint a szemnek jóleső művészies grafikai terméket.

Löwy Salamon.

Az „Ez is sirály“ az Apolló-Kabarében.

Április 16-án mutatja be az Apolló-Kabaré új műsorát, melynek szép sikert ígérő darabja — Zilahy Lajos szatírája — a „Pesti konyha“. Ennek a darabnak főszerepeit Fedák Sári és Rózsahegyi Kálmán, az Apolló-Kabaré törzsvendégei játsszák, akik most is sikerre vitték az Apolló-Kabaré műsorát. Most a „Szép Salamon Sári“-ból szakácsnő lett és épen úgy meg fogja nevetetni és rikatni a közönséget, mint a mostani műsorban.

Uj szerepében Fedáknak még bővebben lesz alkalma csillogtatni művészetét, a közönségnek is több alkalma lesz bámulni Fedákot, aki Rózsahegyivel együtt a legtisztább, legbensőbb művészetét nyújtja az Apolló-Kabaré színpadán.

Az új műsor legkacagtatóbb darabja Békeffy László paródiája lesz, az „Ez is sirály“. A nagysikerű Földes-Buttykay operett, az „Ezüst sirály“ karikaturája ez a darab. Kosáry Emmet Haraszi Mici fogja utánozni, úgy, hogy a publikum alig tudja majd megkülönböztetni az igazi Kosárytól. Király Ernő alteregója Pártos Gusztáv lesz, aki a legfényesebb utánzótehetség Pesten, minden nevesebb színészünknek a családásig hű kópiáját tudja adni. Kerényi Gabi szerepét Faragó Sári vette át — Kerényi Gabi tudta nélkül. Sziklay Jenő szerepét Ujváry fogja parodizálni. Az Apolló Kabaré egész személyzete fellép még az „Ez is sirály“-ban, melyen bizonyára épen olyan jól fog mulatni a közönség, mint a többi Békeffy-darabon, mert Békeffy még két tréfát írt az új műsorra, a „Csillagászat“-ot és „A feleségem cipője“-t, mindkettőben ő maga játssza a főszerepet.

Liptay Imre is két darabbal szerez fel az Apolló-Kabaré új műsorán. Az egyik a „Ki volna hajlandó“ című kétfelvonásos vígjáték, az első kétfelvonásos darab az Apolló-Kabaré fennállása óta. Haraszi Mici, Négyessy Annuska, Homoky Paula, Magyar Lajos, Herczeg Jenő és Szenes Ernő játsszák a „Ki volna hajlandó“ szerepeit. A másik Liptai-darab címe: „Katica“. Berky Lilly, Gózon Gyula és Szentiványi fogják játszani.

Komoly darab is van az új műsoron: a „Napihir“ című rövid dráma, írta Bus Fekete László. A darabnak két szereplője van: Berky Lilly és Magyar Lajos.

Az új magánszámok is mind igen jók. Mihályi Vilma, Wesselly Ily, Békeffy, Berky Lilly, Faragó Sári fogják énekelni, előreláthatóan szép sikerrel. Az Apolló-Kabaré műsora csak annyiban marad a régi, hogy ezuttal is jó lesz.

SZÉLJEYZETEK

Mádi Simi. A régiek kitűnően értettek ahhoz, hogy minél több kedves alakot vonultassanak fel a darabjaikban. Ime, itt van a „Cifra nyomoruság” is egy sereg kedves, szimpatikus figurával. A jó öreg Csoma Bálint, a szókimondó és vajszívű Mézesné, a Csoma bácsi öt leánya, a fülig eladósodott kishivatalnok és — a tiszteletbeli segédfogalmazó ur: Mádi Simi. Ez a Mádi a földkerekség egyik legkedvesebb figurája, különösen,

KERTÉSZ DEZŐ: Mádi Simi („Cifra nyomoruság”)
(Vigszínház)

(Labori felvétel)

ha olyan kedves és rokonszenves színész játsza, mint Kertész Dezső. Ha eddig nem értettem meg, hogy miért illesztette a Vígyszínház pont ezt a darabot a műsorába, most megérttem. Ezért tette. Hogy viszontláthassuk Mádi Simit és megösmérhessük erről az oldaláról is Kertész Dezsőt. Mert ennek a fiatal színésznek ez a legerősebb oldala: a kedvesség és — ha szabad férfiembernél ezt a kifejezést használni — az egyéni báj. Kertész Dezső egyenesen bájos a Mádi Simi szerepében. És finom és mulatságos és jóízű és fiatal. Ennyi jótulajdonsággal fölruházva még Jágót is kedvesnek és szimpátikusnak találóok, nem hogy Mádi Simit, akit az Uristen az emberi kor legvégső határáig éltesen . . .

○

Dolinay Ilona. Egy fiatal színésznő neve ez és ez a név ott pompázik a Magyar Színháznak csaknem minden színlapján. Nem egészen elől, hanem inkább az utolsó sorok közt; ami azt jelenti, hogy Dolinay Ilona nem a legnagyobb, a legfontosabb és a legfőbb szerepeket játsza a Magyar Színházban, hanem inkább a kisebb és jelentéktlenebb szerepeket. A „Silvio kapitány”-ban is alig néhány szavas a szerepe. Ő az a fiatal székegy anya a darabban, aki halott gyermekét elapadt melléhez szorítva, menekül a románok elől. Mondom, alig néhány szó az, amit mond; de ahogy elmondja, a szívünkbe markol vele és könybe borítja a szemünket. Csak kivételes tehetségek tudnak így beszélni, így felzokogni, így elalélni a színpadon és én most már meg merem jósolni, hogy a Dolinay Ilona neve a színlap végéről a színpad legelejére fog avanszálni ma-holnap . . .

○

Bejárta kétszer a világot, volt sikere Londonban, diadalt aratott Amerikában és most váratlanul és hirtelen itthon termelt Petrász Sári. Ime, így fest az a frázis, hogy: művész hazája széles e világ. Nem igaz! Művész hazája az a föld, amelyen született, amelynek nyelvén gagyogta első szavait, amelyből fakadt művészte és amelyen és amelyért élni, halni kell! Most mindenki kíváncsióról beszél a színházak tájékán és ime egy színésznő, aki évekkal ezelőtt kíváncsióról s aki odakünn is csodás karriert futott meg, hazajön; hazajön most, amikor mások kifelé gravitálnak. Ez egy kicsit gondolkodóba ejthetné azokat, akik lázasan pakkolnak, utlevelet és vizumot hajszolnak és várva-várják a pillanatot, amelyben bucsut mondhatnak a kapufélfának. Bizonyos, hogy odakünn sem végig tejjől az élet és ha tejjől is; aki egyszer a mi vízvezetéki vizünket issza, vágyik annak szíve vissza. Kérdezzék meg Petrász Sárit, hogy volt-e odakünn egyetlenegyszer is olyan jókedvű, olyan vidám, olyan boldog, mint amilyen azóta, hogy itthon van megint . . .

(i. j.)

Külföldi színházak.

LONDON kiheverte a háborus évek színházi pangását, amely miatt a legtöbb színház reprizekből élt, vagy pedig amerikai darabokat importált. Ezt az utóbbit most is megteszik, de már akadnak eredeti újdonságok is. Igaz, hogy némelyik úgy járt, mint például a *Queen* színházban Hackett Walter vígjátéka, *Mr. Todd's Experiment*; Todd ur kísérlete, amely néhány előadás után már le is tűnt, de ehelyett megjelent a *The Fold* című dráma, amelynek előkelő szerzője Townshend

HARASZTHY HERMIN: Mézesné

(Vigszínház: „Cifra nyomorúság”)

(Labori felvétele)

marchioness, aki személyesen vette át a közönség ünneplését a premiéren. Főszereplők Tearle *Goodfrey* és missz *Trevelyan* Hilda.

A *Savoy* színház ujdonsága *Paddy the Next Best Thing*. Egy ir komédia ez, amelynek hősnőjét az amerikai Peggy O'Neil játssza. Ugyancsak amerikai primadonna, Day Edith. játszák az Empire operettjében, amelynek címe Irén, Nash Mary pedig a Visszajött ember (*The Man Who Came Back*) című amerikai melodrámban arat babérokat. Esmond, a jeles színész, aki eddig szerzői dicsőségben is fürdött, amennyiben Grierson's Way című darabját adták, most a Globe színházban a Madarak című darabban játszik egy kegyetlen apát, akinek lányát a népszerű Löhr Marie személyesíti.

A *Kis színházban* a *Más időkkel* vonzanak közönséget.

Duke of York színházban görög klasszikusokat játszanak, amiket ritkán láthatnak a londoniak. A *Trójai nőket* különösen nagy sikerrel vitték színpadra.

Az *Apolló Flers* és *Caillavet* nálunk is jól ismert *Királyára* készülnek. A címszerepet Grossmith játssza.

A *Playhouseban* az *Ő nagysága ruhája* tölti be a műsort.

A *Covent Garden* operában *Beecham* sikeresen próbálkozik angol előadásokkal. E héten például *Parsifal*, *Mesterdalnokok*, *Tannhäuser* képviselik Wagnert, Mozart is szóhoz jut a *Varázsfuvolával*, az olaszokat pedig a *Parasztecsület* és a *Bajazzók* képviselik. Nagyon tetszett *Isidore de Lara Nail* című operája.

PÁRISBAN a háboru alatt meglehetősen hódoltak a színházak a háborus irányzatnak, de csekély sikerrel. Érdekes, hogy a háboru előtt inkább tetszettek az uszító drámák, mint pld. *Kistemacker Kémje*. A háboru alatt még Bernstein sem tudott sikert elérni boche-ellenes darabjával. A háborus eseményekre támaszkodik a legújabb ujdonság is, *Descaves Lucien Piros ász (L'As de Coeur)* című háromfelvonásos színműve. Hőse Vaniéres Philippe, egy vitéz pilóta. Szabadsága alatt megismerkedik Des Aubrais Gilberte-tel és annak barátjával, Bouqueteau hadimilliomossal, akinek első fényűzése ez a barátnő. A milliomos féltékeny, még pedig joggal. Philippe átengedné már a helyet, de Gilberte, amikor pénz és szerelem között kell választania, utóbbit választja és rábírja a pilotát, hogy kísérje el őt beaulieui villájába... A második felvonásban egy yachton együtt találjuk a szerelmeseket, de itt meg az történik, hogy Gilberte meglepi Philippet, amint egy Pimprenelle nevű énekesnővel csókolózik. Mi több, a pilóta megszökik az énekesnővel Spanyolországba. Onnan nem tud hazatérni — pénz híján — és elfogad Pimprenelltől utiköltséget. Igaz, hogy írást ad róla. És csak most kezdődik a dráma. Philippe most mérnök Couchard lyoni gyárában. Most meg a gyáros leánya, Nicole, szeret bele a piros ászba, — amit nem

illik piros disznóra fordítani, — rendes házasság készül, akár csak egy Feuillet színműben, de Bouqueteau is, névtelen levelek is hangulatot keltenek a fiatal ember ellen, mi több Pimprenelle is megjelenik és elmondja, hogy Philippe kitartatta magát. A fiatal ember megköveteli, hogy gazdája és leendő apósa legyen jelen, amikor az énekesnővel kimagyarázkodik és itt következik be a nagy jelenet. Védekezik. Elmondja, hogy a nép fia. Belekerült a háboruba, híressé lett, ünnepelték, de hogy szerezhetett volna pénzt is? A háboru után be kellett következnie a visszaesésnek, mert a háboru megtanította hőseit arra, hogyan öljenek, de nem tanította meg őket arra, hogyan éljenek. Lassanként bele ment mindenbe, amit neki kínáltak és végre is az égből a földre pottyant. Most már nem tudja, hogyan kell viselkednie. Mint a költemény albatroszát, őt is akadályozzák a szárnyak a járásban. Nemcsak testi rokkantakat okozott a háboru, de erkölcsi rokkantakat is. Most, amikor már nincs szükség a halálos bátorságra, keresniök kell a bátorságot, hogy éljenek. A gyáros erre megérti, mi a kötelessége, kifizeti Pimprenellet, és remény nyílik, hogy Nicole mégis megkapja majd a maga pilota-mérnökét.

Philippét Lagrenée, Pimprenellet Divonne Andrée adta.

A *Comédie Française* felújította Curel Francois híres művét, az *Oroszlán lakomáját* (Le Repas du lion.)

Az *Ambigu* színházban mégis kihozták a *Szép az élet* című darabot, amelynek előadását a munkások eleinte meg akarták akadályozni, mert állítólag csipkedte a munkásvezéreket.

Az *Athénée*ben a *Menyecske lefekszik* című bohózatot mulatnak.

A *Dejazet* ujdonsága már nagyon régi: megint a *Tire au Flanc* című katonabohózatot játsszák, amelyel annak idején a Magyar Színház is próbálkozott Gyöngyélet címmel. Ez alighanem a legtöbbszor játszott francia darab.

Egyéb reprizek: *Champs-Élysées*: *Quo vadis*, Nougés operája. Adták a Városi Színházban.

Gaité: *Veronika*. Adták a Magyar Színházban.

Imperial: Beulemans kisasszony házassága. Adták náluk a Vígsházban.

Theatre de Paris: A szerelem gyermeke. Adták nálunk a Nemzeti Színházban.

A *Porte-St.-Martin* színházban *Sacha Guitry* „Beranger”-jét adják, amelynek hőse a nagynevű költő, épügy, mint *Három a kislányé* Schubert.

A NÉMET színpadok is segítenek az ujjáépítésben. Irodalmi téren époly igyekezetet látunk, akár az iparban. Ennek tulajdonítható, hogy Berlinen kívül is sűrűn akadnak Uraufführungen, amelyekben hadd soroljuk fel a következőket, a legutóbbi hetekből:

Das erbe (Az örökség), szinmű, írta *Fischer* Károly, Lipcse. — *Das Fenster* (Az ablak), az élet játéka, írta *Lux* József, Hamburg. — *Az élet álom*. Calderon de la Barca Pedro után, írta *Roosmann* Richard, Wiesbaden. — *Godiva*, dráma, írta *Franck* Hans, Düsseldorf. — *Limlom*, dráma, írta *Hinrichsen* Ludwig, Hannover. — *Gáláns némjáték*, táncos játék, írta *Sakheim*, zenéjét szerezte *Winternitz* Arnold, Hamburg. — *Az ezeréves birodalom*, ujrakeresztelő dráma, írta *Nespital* Róbert Rostock. Még Prágában is volt német első bemutató, *Feigl* Ernst négy kamarájátékát adták elő.

Berlinben *Wedekind* szinte hihetetlen népszerűsége tett szert. *Tultesz* *Strindbergen*. Minden valamirevaló drámai színház játssza, és legutóbb a volt királyi színház is, amely most állami színház, a *Keith* márkival ért el jelentős sikert.

Csörgősapka.

Úgy bámulom a cirkuszi bohócot,
ki ott libeg a porond sós porába,
s ha bánat szúja belé is fogódzott,
csörgősapkáját magasra dobálja.

Szemébe' kinos gúny mosolya bágyad
s bukfence közben mintha kiabálna:
így bukfenceztek át sok fáma vágyat
az életből a végtelen halálba. . .

Én is ilyen komédiás vagyok csak:
csörgősapkám, pirosszinű szívem
a levegőbe dobom szeliden

Bús gyermekeknek, szomorú nagyoknak
ezer virággal, szinnel van tele,
kapjátok el és játszatok vele!

Bródy László

KIS HISTÓRIÁK

Pufi, a milliomos.

A kedves, népszerű Pufi, a nagyatádi Huszár Károly előtt elutazott Bécsbe vendégszerezni, együtt vacsorázott egy ismerőseivel és vacsora alatt persze a legfőbb téma a külföldi vendégszereplés volt. Fantasztikus összegek röpködtek a levegőben, Pufi csak idegen valutában számolt és szóbakerült az a nem várható eset is, hogy Pufi, mint jól szituált tőkepezés kerül haza.

Ezalatt vígan vacsoráztak, de különösen Pufi, aki tudvalevőleg nagyon szeret enni.

Az ismerős megkérdezte tőle, hogy mit csinálna akkor, ha, mint vagyonos ember térne vissza Pestre.

Pufi egy pillanatig gondolkodott a nagy problémán és mialatt második adag serpenyősróstélyossal bibelődött, így válaszolt:

— Hát tudja, először is, építenék magamnak egy villát, saját tervem szerint. Már kispekuláltam... Lesz benne egy ebédlő... aztán tudja lesz benne egy olyan nagy... egy olyan hogyishiják, szóval: ebédlő és... és... igen aztán egy kerek szoba, tudja dohányzóznak, de enni is lehessen benne... meg egy háromszögletes szoba, hogy aludni is lehessen benne, de ebédelni is... tudja...?

Törzs Jenő kétszáz koronája.

A proletárdiktatura idején történt, hogy Törzs Jenőt a síófoki pályaudvaron, — amint éppen fel akart szállni a vonatra — megszólította egy barátja:

— Kedves Jenőkém, adj kölcsön kétszáz koronát.

Törzs szó nélkül a zsebébe nyúlt és átnyújtott az illetőnek egy fehér kétszázkoronást.

Eltelt néhány hónap és Törzsöt egyszerre csak megszólítja a barátja az utcán:

— Mond Jenőkém, tekintettel arra, hogy ötödére devalválták a szovjetpénzt, mennyivel tartozom én most neked, kétszázzal vagy csak negyvennel?

— Negyvennel, mondja udvariasan Törzs.

— Köszönöm, csak ezt akartam tudni — mondja a barát és tovább megy.

A múlt héten megint találkozott Törzs barátjával, aki ismét megkérdezte:

— Mond csak Jenőkém, tekintettel a lebélyegzésre, mennyivel tartozom én most neked, negyvennel vagy hússzal?

— Hússzal, — mondja az udvarias Törzs.

A barát erre a zsebébe nyúl:

— Parancsolj kérlek, — mondja, átakarja adni a husz koronát.

— Hadd csak, — mondja nyugodtan Törzs — hátha egy-két hónap múlva még én fogok neked tartozni.

Rátkai Márton és Lábass Juci rosszul élnek.

A multkor megint a „Cigánygrófnő“-ban voltam. Igen: „megint“, mert már nem is tudom megszámolni, hogy hányszor láttam ezt a nagyszerű operettet.

Szóval, multkor, midőn a Cigánygrófnő melódiáit dudolva kijöttem a színházból a következő párbeszédet hallottam:

A *kövér hölgy*: Nagyon csunya életet élnek.

A *sovány hölgy*: Biztos, hogy válni fognak.

A *kövér*: Biztos!

A *sovány*: Pedig azt hittem, hogy Rátkaiék nagyon szeretik egymást.

A *kövér*: Én azt hittem, hogy Lábass azért ment hozzá, mert szereti. . .

A *sovány*: Ja, dass ist die Liebe. . .

A *kövér*: Mégis, honnan gondolja, hogy rosszul élnek?

A *sovány*: Na hallja, nem látta, hogy veszekedtek a színpadon? . . .

A rossz kézírás.

Egyik budapesti lap szerkesztőségében van egy ifju riporter, aki arról nevezetes, hogy Szász Zoltánnál is rosszabb a kézírása. Képtelenség elolvasni, a szedők állandóan becitálják a nyomdába, hogy olvassa el a kéziratait.

Valamelyik este a szerkesztő behívatta magához a szobájába és oda-tette eléje egy kéziratát.

— Kérem, mi ez?

— Ez kézirat — felelte az ifju.

— Ugy? — felelte a szerkesztő — hát kérem, most vegye a kalapját és kabátját, aztán menjen a Belvárosi színházba.

— És ott mit csináljak, kérem? — kérdezte az ifju riporter.

— Telefonáljon nekem és én megadom a további utasításokat — felelte a szerkesztő és elmenőben kezébe nyomta az előbb említett kéziratot — ezt is elviheti.

Egy óra múlva megszólalt a telefon. A riporter kereste a szerkesztőt:

— Itt vagyok kérem a Belvárosiban, mit tetszik parancsolni? — kérdezte.

- Az ifju riporter azóta szépirás-kurzusra jár.

Kislányok színháza.

zokatlan képet nyújt mostanában a Revü Színház hosszu folyosója — amelyre az öltözők nyílnak. Fehérruhás, kibontott haju, kurtaszoknyás lányok szaladgálnak most ezen a folyosón, — minden női öltözőben bakfisok csücsülnek, — mintha csak egy leányintézetben lenne az ember. Csak *Magaziner Erzsi* nem intézeti növendék a *Szomory-Stephanidesz* operettben, ő angol kisasszony. De neki is bakfisarca van és bakfistermete. *Magaziner Erzsi*, aki a színház kedvence — hirtelen megbetegedett. *Radó Böske* játsza most helyette *Miss Wood* szerepét. Nagy sikere van, kitűnő alakítást nyújt, — ami könnyű neki, mert ő nemcsak a színpadon, — hanem az életben is bakfis. Mindig babával játszik az öltözőjében *Radó Böske*. Van egy mackója is. A mackó láthatóan nagyon jól érzi magát *Radó Böske* öltözőjében. Ő is szerelmes *Radó Böske*-be. *Radó Böske* szerepét *Pintér Mancsi* vette át.

A kóristalányok öltözőjében nem is felsőbblány, hanem elemi iskolás hangulat van. *Szomory Emilt*, — aki minden este benn van a színházban — „tanítóbácsi”-nak szölitják a lányok, — és a tanítóbácsi egy cseppet sem szögoru, mindenkiel kedves, mindenki nagyon szereti. *Stephanidesz Károly* — már szögorubb, őt „tanár úr”-nak szölitják. *Stephanidesz tanár ur* maga dirigál a leányintézetben — akarom mondani a Revü Színházban. — *Barna Lszó*, a színház karmestere mostan pihen esténként.

A legvigabb kislány, a főbakfis — *Péchy Erzsi*. Öltözöje mindig hangos a kacagástól. Egészen beleélte magát a kis lány szerepbe, Multkor ezzel neveltette meg öltöztetőnjét:

— Siessünk ! Siessünk ! Ki fogok kapni a mamától ha késön érek haza . .

Gallai Nándor állandóan selypit mióta „A kislány” megy. Ő is kislánynak érzi magát. Ujabbán így kér előleget:

— Díjektoj uj kéjek előleget. . .

Most beteg volt néhány napig, *Simonyi Dezső* ugrott be helyette és szép sikere volt.

Galetta Ferenc a „Kislány”-ban főhadnagy és festő egy személyben. Főhadnagynak épen olyan nagyszerű mint festőnek. Ő is fiatalabb lett, az ifjuság lendületét viszi szerepébe.

Tompa Béla és *Kálmán Lajos*, — a színház titkára karonfogva sétálnak a folyosón. *Kálmán* nagyon boldog, szép sikere volt „A kislány” gyönyörű diszleteivel. *Tompa* még boldogabb, minden este megújrázzák a számait.

Horthy uj szerepében is hű maradt a gasztronomiához. A „Pünkösdi Rózsá”-ban is főzött, — vendéglős volt, „A kislány”-ban is főz, — „repülő” galuskát csinál és tortát. Azonkivül a publikumot is megfőzi minden este.

Előadás után a „Revü Színház” folyosójáról eltűnnek a kislányok, a tanítóbácsi, a tanár ur — mindenki. De a bakfisok tovább élnek a közönség lelkében, — mindenki magával viszi őket. Az ifjuság darabja letörülhetetlenül vésődik a lelkekbe. Ez a darab nem színpadi hatásokkal hódította meg a közönséget — hanem a finomságaival. Valami szokatlan, kedves tónus árad szét a színpadról, — mintha tavaszi szél lengené be a nézőteret. Tavasz van most Pesten, de talán a legjobban van tavasz a Revü Színházban.

AZ-ÖTÖZTETŐNÖ - CEVEKEL

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, ezennel itt ülök megint, hogy elmondjam Magának a legfrisebb pletykákat és mért ne tenném, teszem is, elvégre pletykázás az élet sója, ábrándozás a megrontója és erről jut eszembe, hogy kibékültem a *Galettával* és most már senkire se haragszom az egész világon csak a *Tapolczaira*; ámbátor a *Magaziner* Erzsine nacsága is kiköltözködött a Margitszigetre és ugyancsak künn lakik egy hét óta a *Rigócz* Mariskáne nacsága is, viszont tegnap délből találkoztam az Andrássy uton a *Rózsa* S. Lajos nacságos és művész úrral, aki boldogan lobogtatta felém az amerikai passzusát, amelyet éppen akkor kapott meg és azt mondta, hogy még e hónapban útra kél; de a „Silvió kapitány” főpróbájára a *Varsányi* Irénne nacsága is beállított a Magyar Színházba és szokott szerénységével kérte a *Beöthy* László nacságos és vezér urat, hogy adjon neki egy helyet s a *Beöthy* vezér úr azt mondta a művésznének, hogy óh, kérem, itt van éppen a *Vámos* tekintetes és titkár úr, az majd arra a helyre vezeti a művésznét amely a Magyar Színházban megilleti, azután a *Vámos*hoz fordult és megkérdezte, hát hová fogja vezetni a művésznőt? — mire a *Vámos* tekintetes és titkár úr azt mondta: az igazgatósági páholyba, de a *Beöthy* a szavába vágott; dehogy, a szinpadra!... és a *Németh* Juliskáne Olaszországból ujjabb négyheti szabadságot kért az Apollótól és meg is kapta és most vígan eszi oda lenni a maccarónit és mért ne tenné teszi is, elvégre maccaróni az élet sója, ábrándozás a megrontója és erről jut eszembe, hogy a *Bodánszky* Róbert nacságos és bécsi szerző úr három nap alatt fix und fertig lefordította az „Ezüst sirály”-t, ellenben a *Simonyi* Máriáné nacsága már felépült betegségéből és már el is utazott Meránba, hogy teljesen össze szedje magát és szó sincs róla, hogy a *Csortos* nacságos és művész ur az Unióhoz szerződött, esze ágába sincs, se neki, se az Uniónak és a Belvárosi Színház bécsi vendégszereplésére a *Bayor* Gizi nacsága utazik Bécsbe Bárdosékkal és ő fogja játszani a bécsieknek a „Három csésze tea”-ban a *Mészáros* Gizáné szerepét; viszont a *Mányoki* Giziné nacsága most egész nap a római fürdőben van mert a villáját most építik át; de a *Feld* Matyi nacságos és nyári igazgató urnak is afférje volt a *Heine* Albert nacságos és burgigazgató úrral, mert az azt követelte, hogy neki annak a két előadásnak a díjját is fizessék ki, ami a vízhiány miatt elmaradt és a drága *Csathó* Gittáné is hazajött a Svájcából, de már megint utra készül és a *Braida* olasz nacságos és igazgató ur is itt volt Pesten és megnézte az „Ezüst sirály”-t, majd utóbb a Városi Színházakkal vacsorázott a kisroyalba; és a *Fenyő* Ilyné kiscacsága is kivándorolt Miskolczra, de még visszajön egyszer és én ezennel itt ülök és zárom soraimat, mert még el kell mennem ozsonnára a drága *Solti* Her-

minné nacságához, aki most szalmaözvegy és mért ne tenném, teszem is, elvégre mi rossz van abba, hogy szeretek vele jóba lenni, amit igen tisztelt Szerkesztő Urnak is melegen ajánlok és maradok kiváló tisztelettel kedves barátnője
az öltöztetőnő.

Ravengár.

(A filmmű II. része a Mozgókép-Otthonban.)

„Ravengár“ izig-vérig amerikai film, bár Párisban készült, de amerikai színészek játszá, amerikai rendező rendezte és Amerikában aratta legnagyobb sikerét. Az amerikai közönséget megnyerni a legnehezebb feladatok közé tartozik. A jenkinek mindig valami újat, monumentálisat kell nyújtani, kis trükkökkel, apró hatásokkal az amerikai közönség már nem éri be. A technikai csodák hazájának új csodák kellenek. Ilyen új csoda a „Ravengár“, melyben a legkényesebb és a legcsodásabb látványosságokhoz szokott amerikai is talál valami megcsodálni valót. A pesti közönség is elég kényes, bár mostanáig legnagyobbbrészt nélkülözni volt kénytelen az ántánt-filmeket. A „Ravengár“ izelítőt nyújt nekünk arról, hogy milyen magas fejlettségi fokon áll már ma az ántántállamok filmművészete.

A „Ravengár“ első része csak sejtette azokat a csodákat, melyeket ez a filmmonstrum magában rejt. Még így is sok megcsodálni valót találtunk az első részben, de a második részben már teljes egészében bontakozik ki a „Ravengár“-film nagyszerűsége. „Ravengár fogsága“ az alcíme a második résznek, melyben izgalmas kalandok, meglepő fordulatok, érdekes trükkök, problémák kergetik egymást. Ravengárnak csodás, földöntúli hatalom van a kezében, amely minden nehézségen átsegíti, minden veszedelemből megmenti. És csodás hatalmát a Jóság szolgálatába állítja, rengeteg kaland és élet-halálharcok között hánytatva, halad Ravengár a maga célja felé.

Talán a legnagyobb erőssége ennek a filmnek az, hogy ezek a nagy technikai felkészültséget igénylő látványosságok mind egy megrázó és igazán művészi keretben játszódnak le. A szerelmi jelenetek épen olyan hatásosak a maguk művészi szépségükben mint a technikai csodák.

Az első részt csak egy hétig játszotta a Mozgókép-Otthon és így azt sok ember nem nézhette meg. Ezért a második rész lepergetése előtt röviden levetítik az első rész tartalmát. A téma olyan bonyolult, a fordulatok olyan meglepőek, hogy erre szükség volt.

A második részt is csak egy hétig mutatja be a Mozgókép-Otthon.

A Vígyszínház legközelebbi ujdonsága a világirodalom egyik legszebb alkotása: Csehov drámája: „Vanja”. A Vígyszínház különös megbecsülésben részesíti a darabot, amit a szinte páratlan szereposztás is bizonyít. A címszerepet *Hegedűs Gyula* fogja játszani; a többi főszerepet: *Varsányi Irén*, *Gombaszögi Frida*, *Csontos Gyula*, *Fenyvessy Emil*, *Haraszthy Hermin* és *Szerényi Zoltán*. A bemutató előadás május 5-ikén lesz.

Hettyey Aranka, mint Sasfiók. A héten érdekes estéje volt a Magyar Színháznak. Edmond *Rostand* örökbecsű remekművének, a „Sasfiók”-nak címszerepét *Hettyey Aranka*, a Nemzeti Színház kiváló képességű, nagy tudású művésznője játszotta. Szünni nem akaró, egyre feltörő tapsvihar honorálta a közönség részéről *Hettyey Aranka* nehéz művészi produkcióját. Reméljük, hogy a budapesti közönségnek még többször lesz alkalmja, hogy *Hettyey Aranka* „L'aiglon”-jában gyönyörködjék.

Az ajándék a címe *Urai Dezső* egyfelvonásos vígjátékának, amely az *Andrássy-úti Színház* legközelebbi műsorában kerül színre *Kökény Ilonával* a főszerepben.

Gyárfás Dezső fogja játszani Menelaust a Scala Színház „Szép Heléna” előadásain. Heléna tudvalevőleg *Péchy Erzs* lesz és játszani fogja a szerepet *Hajdu Ilona* is. Agamemnon szerepére *Boross Endrét* hívta meg a színház.

STERNBERG-HANGSZERGYÁR, Rákóczi-ut 60. sz. (Saját palotájában.)

Amerikai és egyéb külföldi gyártmányu, világírhír zongorák és planók.
„ETOFON” beszélőgépek tökéletesített új modelljei! Világírhír művészek teljes hang-
lemez-repertoírja.

Az összes hangszerek legfinomabb minőségben! Mesterhegedűk, gordonkák, fuvolák és tárogatók. Zenekari rézfúvós hangszerek, cimbálmok és harmoniumok. Bél-, selyem- és acélhúrok. — — — Saját húrfontóda gépüzemre.

Csontos Gyula és Faragó Jenő énekes bohózatot írnak a nyári szezonra a budai színpörnek. A darabnak valószínűleg „Svengali kisasszony” lesz a címe.

Egy új Monckton és Caryl-operettnek az előadási jogát szerezte meg Bródy István. Az operett — amelynek librettóját *Faragó Jenő* dolgozza át, — a Scala Színházban fogják bemutatni a „Szép Heléna” után.

Szöllősi Rózi a nyári szezonra egy operett főszerepének az eljátszására a városligeti színpörhöz szerződött. A kérdéses szerep: a „Drei alte Schachteln” („Három a vénleány”) Gusztli szakácsnője.

Sugár Teri jövő vasárnap délután az Andrássy-uti Színházban eljátsza Egyed Zoltán vígjátékának, az „Amerikai párbaj”-nak női főszerepét, Elizát.

L'art néven az ifjú művészeknek egy társulása április 25-én délelőtti 11 órakor a Téli kert helyiségében előadást tart. A működő előadáson kis operettek és vígjátékok kerülnek színre.

A bécsi Hölle-t, az osztrák főváros egyik legnépszerűbb kabaréját a hozzátartozó mulatóhellyel együtt megvásárolta *Heller Róbert* budapesti vállalkozó. A Hölle új tulajdonosa nem azonos a „Madame” című folyóirat szerkesztőjével.

A behozatali tilalom életbelépte óta sok cikk, melyből már amúgy is csekély készletek voltak hazánkban, ugyszólván eltűnt az árupiacról. Így van ez a hangszerekkel és a hurokkal is, ami nagy csapást jelent örvendetesen izmosodó zenekulturánkra. Ebben a helyzetben még szerencse, hogy *Sternberg* hangszergyára vállalkozott — legalább rövid időre — a hazai szükségletek kielégítésére úgy, hogy az idei zenei évad ezáltal biztosítva van.

A Liszt Ferenc Énekhar hangversenye. Április hó 17-én este 6 órakor szép hangversenyt rendez a *Liszt Ferenc Énekhar* a budai Vigadó nagytermében. A műsoron több elsőrendű művész nevével találkozunk, így *Battula László, Harsányi Tibor, Blau Jenő* és *Schauer Viktor* kiváló zenészek fognak közreműködni. A hangversenyt rendező énekhar *Schauer Viktor* karnagy vezetése mellett fogja művészi számokkal gyönyörködtetni a közönséget. A hangversenyt nagy érdeklődés előzi meg.

Zozo

szappant használ az igazi dáma!

Kapható mindenütt!

Készíti: Hunnia-Gyógyszer, Budapest, Erzsébet-körút 56.

(Folytatás.)

— Szeretlek! . . Szeretlek! . . — felelte erre is Beppo.

Kürthy Sári a szavába vágott:

— De hiszen az imént nekem mondtad, hogy szeretsz!?

Beppo neki is megfelelt:

— Szeretlek! . . Szeretlek! . .

— De én kikaparom a szemedet! — mondotta most a kis Jankovich Magda; mire Beppo feléje fordult és neki tette meg a vallomást:

— Szeretlek! . . Szeretlek! . .

És Csorlos átszólt a szomszéd fürkéből:

— Fektesseék már le azt a fiut! . . Elég volt a szerelemből! . .

Beppo megértette, hogy róla van szó. Odafutott a másik fürke ajtajához, a szívére nyomta a kezét és a tekintetét Csorlosra szegezve, szinte pityeregve ismételte most:

— Szeretlek! . . Szeretlek! . .

És vidám mulatozásba telt el az idő. A kártyázás véget ért, a móka abbamaradt és a vonat zakatolva sietett Budapest felé. Megmászta a Karsztot, elsietett Görz mellett; reggel felé a Balaton partján száguldott és mire teljes fényében ragyogott a nap, Tarnai elkiálthatta magát:

— Ez Budapest!

És Beppo nagy reményekkel szívében ismételte:

— Ez Budapest! . . .

IV.

Az ut porát alig, hogy lerázták magukról. Siettek Bepponak megmutatni Pestet. Ő ugyanis nem látta még Budapestet éjjel.

Óh, budapesti éjjel! . . A világon nincs ehhez fogható. Különösen ilyenkor, kora ősszel, amikor a körüti fákon már rozsdaszínt kapnak a levelek; amikor a ligetben csend honol már: óvatos duhajok nem verik föl a Stefánia-ut álmát; amikor a budai kiskocsmákban a rántott csirke mellé meleg ílanellkendőket szolgálnak föl a pincérek; amikor a szigeten már kevesebb a randevu s a Dunán csendes, fekete bárkák usznak: a lassu járatu propellerek, amelyek nyári éjszakákon csaknem elsüllyednek terhük alatt, ilyenkor, ősszel azonban alig igyekeznek át valaki is Budáról, Pestre . . . Ilyenkor a vendéglőkbe, a kávéházakba, a klubokba vonul be az Élet . . .

Elvitték hát Beppot a törzsasztalokhoz. Legelőbbben a legrégibb pesti törzsasztalt keresték fel: a New-York nagy asztalát, amelynél valamikor írók és

ujsgírók itták a fekete kávéjukat és ették a kicsinyre szabott irodalmi sonkákat; most pedig a színészek vették birtokukba azt. Övék az asztal délután és este. Legtöbbjük nem is ebédel, a próbáról ide siet egyenesen; mert a New-York-asztaltól elmaradni nem lehet. Aki nincs jelen, azt kivesézik a jelenlevők. A Newyork-asztal ősidők óta a világ leghíresebb vese asztala. Még a kőkorszakban kezdődött itt a vesésés. Abban a boldog időben, amikor Barna Dóri a leghíresebb riporter, vesézte Szomaházy Istvánt. Szomaházynek azóta nincs veséje, apróra kiszédték a barátai. Később — amikor az asztalnál felülkerekedtek a fiatalok, — Márkus Géza, Molnár Ferenc, Molnár Géza, Bródy Sándor voltak a veseemberek s jaj volt annak, akit ők kikészítettek. Szász Zoltán itt rendezte híres vita estéit, Lovik Károly itt csufolta ki az egész világot, Lázár Leó itt kápráztatott el mindenkit azzal, hogy hét élő és tizenhárom holt nyelven diskurált egyszerre, Heitai Jenő itt mondta el legszebb meséit, Beöthy László itt beszélt arról az időről, amikor majd színháza lesz Pesten. És itt hallgatott órák-hosszat Ambrus Zoltán, itt beszélt keveset, de okosan Salgó Ernő, ide járt Szomorj Emil és itt vezették be az életbe és az irodalomba Jób Dánielt.

Gyönyörű esték voltak ezek. Kötetekre való szellemesség, okosság, finomság hangzott el itt egy-egy estén...

Azután jöttek a legfiatalabbak: a gracióz, bölcs Kemény Simon; a lármás és aranyshivü Nádas Sándor; az okos és szemfüles Tarján Vilmos, a kedves és fürge Incze Sándor, a derék és tehetséges Harsányi Zsolt. Ők már egy új kornak az eszméit hozták magukkal és az ő égészük alatt élte utolsó aranykorát a Newyork híres veseasztala...

Most a színészeké volt az asztal. Nyáray Antal déltől éjjelig itt feketézett s közben egy pillanatra sem tette le a cilinderét. Vágó Béla itt fejtette ki politikát, művészeti, közgazdasági, irodalmi és vizállási nézeteit. Stoll Károly itt pihente ki a délelőtti próbák fáradalmait; Lázár Ödön itt hallgatta meg a panaszokat, sirámokat, sérelmeket; Szirmai Imre itt adott praktikus leckéket az eleganciából; Z. Molnár László, Tarnai Ernő itt bontogatta szárnyait; Csontos Gyula itt szegte meg a szerződéseit, átlag minden három hónapban kettőt...

A Newyork asztalnak valamikor be kell kerülnie a Muzeumba; mint ahogy oda kerültek a híres emberek butorai, könyvei, intim csecsebecsei...

Beppot legelsőbbben is a Newyorbba vitték el a barátai. Amint belépett a kávéházba, Z. Molnár László köszöntötte rá elsőnek a fekete kávé csészét:

— Vajh, ki ő és merre van hazája?

Aztán Nyáray akart beszélni, de Beppo megelőzte:

— Ezt az urat ösmerem!

— Honnan? — kérdezte Nyáray.

— Velencéből.

— Óh, én régen jártam Velencében.

— Az igaz. Van már vagy száz éve. Akkor ösmertem...

Általános nevetés fogadta ezeket a szavakat és Beppo nem tudta elképzelni, hogy min és mért nevetnek. Bambán bámult maga elé, amíg csak Nyáray újra rá nem szólt:

— Kedves fiu vagy, öcsém. Gyere, ülj ide mellém.

Beppo letelepedett Nyáray mellé, aki erre megkérdezte:

— Mit keresel te Pesten?

(Polytatom.)

Faragó Jenő.

KEDVES FARAGÓ!

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

A kérdés:

Kedves Faragó! A magyar színpadi irodalom, amely teljesen egyenrangú a külföldivel, sőt egy-egy darabjában különb is, az utóbbi időben miért nem produkál bohózatoskat? Engem, mint vígjátéki és bohózáti színészt ez különösképen érdekel.

Üdvözl Szerey Zoltán.

A válasz:

Tudunkkal a pesti színházigazgatók nagyon szívesen játszanának magyar bohózatoskat is, bár ez nem tartozik a legelőkelőbb műfajok közé. A magyar humoristák azonban, bár mindent a franciáktól tanultak, még mindig nem tudták utólni Flers és Caillavet-t, Webert, Hennequin-t, Bissont és a többieket. A magyar színpadi irodalom inkább a komolyabb műfajok felé gravitál. Számtalan magyar dráma járja be sikerrel a külföldet, míg évek óta csak egyetlenegy magyar bohózat szerepel a külföldi színházak műsorán: A szerencse fia. A bohózatot nálunk Rákosi Viktor és Gulthi Soma kezdték franciás irányban művelni, de már régen elhallgattak, Molnár Ferenc és Heltai Jenő is irtak régebben egy-két bohózatot, de aztán hamar átcsapták az előkelőbb és nemesebb irányu színpadi irodalomra, úgy, hogy ebben a pillanatban igazi, kiforrott magyar bohózat-írónk nincsen. Talán az új, fiatal humoristák között akad majd egy-két igazi bohózatíró-talentum.

A kérdés:

Kedves Faragó! Mi fontosabb az igazi operettszínésznőnek: hogy jól énekeljen vagy jól táncoljon?

Üdvözl Magaziner Erzsé.

A válasz:

Rége óta mind a kettő fontos volt. Pálmai Ilka, Hegyi Aranka, Serédi Sarolta, Kápolnai Irén éppen olyan jól táncoltak, mint énekeltek. De akkor az operett-tánc más volt, mint most, amikor az angol táncdívat az uralkodó planéta. Az operett-tánc egy egészen külön művészet lett és így külön választotta az operetténekesnőt az operett-táncosnőtól, hogy elegendő csak az egyiket nagyszerűen tudni. Ezért van ma minden operettnek külön énekesnője és külön szubrettje.

B. V. Megfejtése későn érkezett: nem vehetett részt a sorsolásban. — **K. Gy.** A Vígsházban nem lesz több újdonság az idén. Csak reprikéz lesznek. — **Sz. A.** Erre a kérdésre nem adhatjuk meg a választ. — **F. S.** A jövő szezonra maradt a szerző és a színház közös megállapodása folytán. — **Kislány.** Nincs komolyabb baja. — **G. imádó.** E heti számunkban megtalálhatja kérdésére a választ. — **Emil.** Nem foglalkozunk ezzel. — **Zsazsa imádó.** Személynök-utca 16/b. — **Törzs asztaltársaság.** A legokosabban teszik, ha egyenesen a művészekhez fordulnak kérésükkel.

O L V A S Ó I N K H O Z !

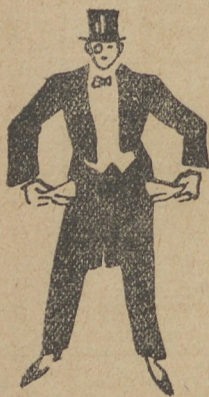
1920 MÁJUS 1-ÉN UJ ELŐFIZETÉST NYITUNK A SZINHÁZI VILÁGRA.

Felkérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejár, szíveskedjenek az előfizelést megújítani, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább. Minden új előfizető díjtanul kapja a SZINHÁZI VILÁG szenzációs husvétii albumát

E l ő f i z e t é s i á r a k :
Negyedévre ... 65 korona, félévre ... 130 korona, egész évre ... 240 korona

A SZINHÁZI VILÁG KIADÓHIVATALA

Rejtvény.

Megfejtési határidő 1920. április 24-ike. Azok közt, akik helyesen fejtik meg, három díjat sorsolunk ki. Első díj: egy páholy a Városi Színházba; második díj: Zilahy Lajos könyve: „Az ökör és egyéb históriák”; harmadik díj: egy művésznő arcképe autogrammal. Mult heti rejtvényünk helyes megfejtése:

III. Richárd.

Beérkezett összesen 713 megfejtés. Sorsolás után az első díjat *Bernáth István* (Ujpest, Ösz-utca 101.); a második díjat *Lits Ernőné* (Révész-utcai rokkant-kórház); a harmadik díjat *Schrötter Erzs* (Üllői-ut 64.) nyerte meg. A nyertesek a díjakat a *Színházi Világ* szerkesztőségében (V., Lipót-körut 1.) átvethetik.

I. évfolyam. 12. szám.

SZINHÁZI VILÁG

1920. április 18-án.

Helyettes szerkesztő: **Balassa Emil.**

Felelős kiadó: **Kondor I. igazgató.**

Kiadja: a *Színházi Világ* részvénytársaság.

Lapzártá: **április 13.**

Megjelenik minden vasárnap.

Wieni fiókkiadóhivatal: IV., Prinz Eugen Strasse 18.

Előfizetések: Egész évre 250.— kor., félévre 130.— kor., negyedévre 65.— kor.

Egyes szám ára: 5 korona.

Készült: „PAX” nyomdai műintézet és kiadóvállalat részvénytársaságnál,
Budapest, V., Lipót-körut 1. Telefon 125—96 és 132—19.

Szécsi gőzmosó nem hirdet

III., Bécsi-ut 96. sz.
Telefonszám 99-93.

HAMIS FOGAKAT

ezüstöt, aranyat és platínát
drágán veszek **GROSS ANTAL**
BUDAPEST, VIII. kerület,
József-körut 23. sz., félemelet.

Most jelent meg! A BIBORRUHÁS
ASSZONY Regény
Irta Gaál Andor. Ára 22 K Megrendelhető a Színházi
Világ Kiadóhivatala útján V. Lipót-körut 1. szám.

Dr. Kajdacsy

gyógyít
férfi- és női
betegeket.
Rendel:
10-4-ig és
7-8 óráig.

Budapest, József-körut 2 sz.

PAPEK JÓZSEF bőrröndös és fi-
nom bőráru
gyártó, Budapest VII, Rákóczi-ut 11. Tel. 65-39

TÖRV. VÉDELVE.

FOTÓ
FÉNYKÉPÉSZETI
STUDIÓ BUDAPEST
RÁKÓCZI UT 80
MAGYBÁN - KISIMYBÉN
TELEFON: JÓZSEF 2832

GAMBRINUS

étterem és kávéház
Erzsébet - körut 27.

Előkelő családok szórakozó helye.
Zenét délután és este a kiváló mű-
vész Egressy Sándor dirigálja. KI-
tűnő ételek és italok. Színház után
friss vacsora.

Délután - 5 - órai tea!

BUDAPEST, V. KER.,
VILMOS CSÁSZÁR-UT
68. SZ. TELEFON 26-35

SCHULLER ÉS TÁRSA ÉTTERME

Előkelő társaságok ta-
lálkozó helye! - Szin-
ház után frss vacsora!

VII, Erzsébet-körut 31.

ROYAL-ORFEUM

Telefon: József 121-68.

Minden este fél 8 órakor:

Új műsor! Új operett! Új artisták! ZSUZSU.

Harmath Imre és Zerkovitz Béla szenzációs operettje

Brothers Mack zsonglőr komikusok, Sisters Merkel a hajlékonyság művésznői, Solti Hermin és Virágh Jenő Weiner-kuplékkal, Jógimar Richards az eredeti krokodil-utánzó, Pillár burleszk kerékpáros, Papp János, Sándor Stefi és dr. Erdélyi Géza Zerkovitz-slágerekkel, Eleky Anny és Pártos Jenő tánc-duettje és az összes színházi és varieté-attrakciók. - Vasár- és ünnepnap d. u. 3 órakor kitűnő új műsor, mérsékelt helyárakkal.

H A S Z E R E T

olvasni, iratkozzon be a „KAZINCZY“ kölcsönkönyvtárba, Dohány-u. 1. (Károly-körut sarok.) Könyveket házhoz is szállítunk.
Könyvtár-órak délelőtt 8 órától délután 5 óráig.

VII., Erzsébet-körut 31.

ROYAL-KABARÉ

Telefon: József 121-68.

Minden este fél 8 órakor új műsor: Kőváry Gyula konferál és játszik. Itt a tavaszi divat urak!

Kőváry blüettje. Az amerikai nagybácsi! Kőváry tréfája. Solti és Virágh felléptével: LEO! Kis komédia, irta: Mihály István. Komégyiások a Fehér Hattyuban! Nézőtéri moka. A mexikói láz! Tréfa, irta: Mihály István. Itthon maradunk! Tréfa, irta: Balázs Sándor. Kvitt! Kis jelenet, irta: Barna Jenő. A bizonyíték! Kis bohózat, irta: Garami Radó. Felhő Rózsi, Papp János, Solti Hermin. Kerényi Irén, Radó Sándor Forgács Jenő, Barna Andor és Gombocz Vilma szólnak. — Tréfák, bohózatok, duettek, színlők, jelenetek! Kezdeté fél 8 órakor!

Ha meg akar szabadulni szeplőjétől,

használgon Dr. Wandeau-féle szeplő-krémet. Dr. Wandeau receptje után készült krém elhalványítja, majd teljesen eltünteti a szeplőt. — Használati utasítás. Reggel a hozzávaló Dr. Wandeau szappannal kell az arcot megmosni, este pedig a krémmel bekenni, a hatás 3—4 nap múlva szembeötlik.

Egy tévely ára 25 korona. Főraktár: SZOLD

LÁSZLÓ „Báthory“ gyógyszerháza,
Budapest, V., Báthory-
utca 18 szám

TELEFON 338.

PICK J.

TELEFON 170-98.

Alapított: 1897.

FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 11. SZÁM.

CÜKORKA KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZÁM.

Guttmann Béla

harisnya, keztyű,
tricotáruk kereskedése

Budapest, IV.,

Koronaherceg-utca 6. szám.

A

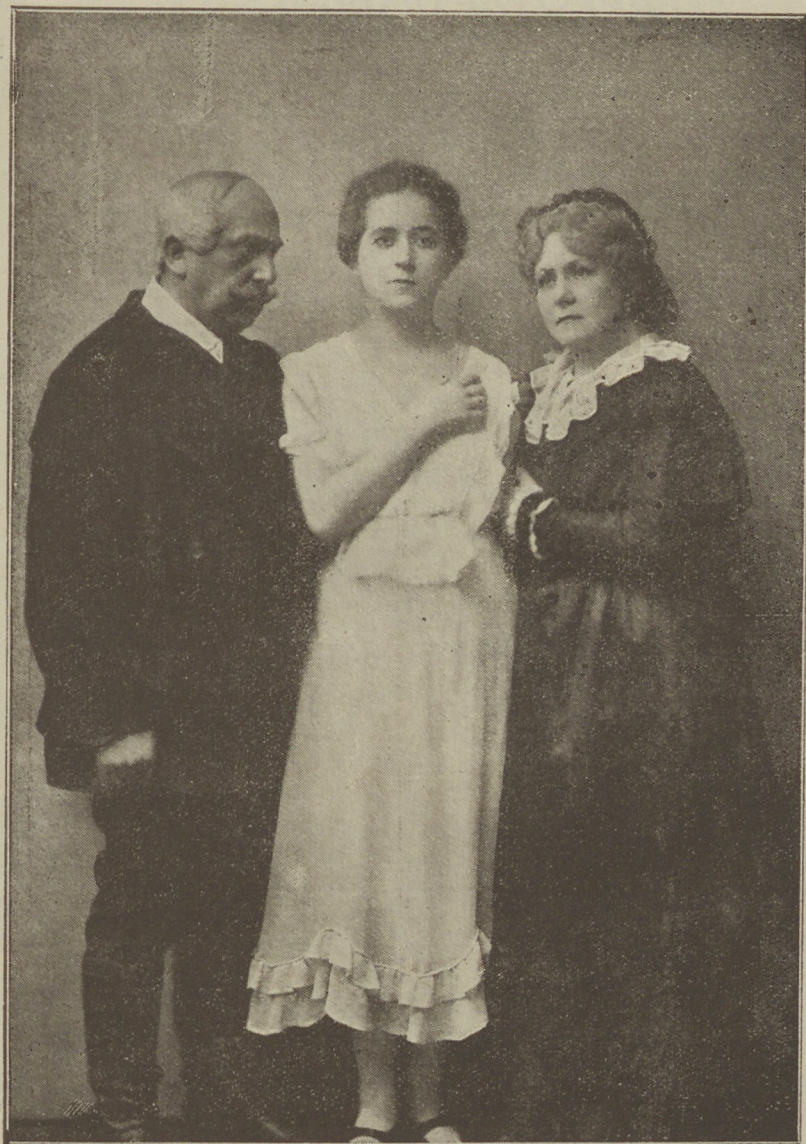
morfia, riebes, fehér jázmin,
sárga, szagos ribizke 2-3 éves s.
2-3 m. magas diszbokrok kaphatók
olcsón Velenczén, Fejér - megye.
Urházy Sándor, nyug. lelkésznel.

SCHLESINGER ÉS TÁRSA

zsák, ponyva, zsineg

vétel, eladás és kölcsönzés

BUDAPEST, V., Kálman-utca 14. sz. o Telefon 15-28.

Magyar Színház: „Sülvő kapitány”
(VÁGÓ BÉLA, ANDORFFY IDA, SIMON MARCSA)

Labori felvétele

SZÍNHÁZI VILÁG

SZERKESZTI FARAGÓ JENŐ

LONDONI
FELVÉTEL

PETRÁSS SÁRI
AKI A HÉTEN HAZAÉRKEZET